

دیدگاه

موضوع: تلقی صاحب نظران اقتصادی از وضعیت اقتصادی سال ۱۳۹۶		شماره: ۷۹۷
تاریخ: ۱۳۹۶/۰۳/۲۹		
تهیه و تنظیم: دکتر امیررضا سوری		
توضیح اجمالی: نظرسنجی از خبرگان اقتصادی و پیش‌بینی‌کننده‌های حرفه‌ای از روش‌های متداول برای بررسی چگونگی شکل‌گیری انتظارات است. در این راستا مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی اقدام به نظرسنجی از خبرگان در خصوص تغییرات متغیرهای کلان اقتصادی در سال ۱۳۹۶ کرده است. خبرگان در ۶ گروه شامل اساتید دانشگاه، سیاست‌گذاران دولتی، کارشناسان مجمع تشخیص مصلحت نظام، نمایندگان مجلس، فعالان بخش خصوصی و پژوهشگران مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی می‌باشند. نتایج نظرسنجی، افق روشن و رو به رشدی از وضعیت سال ۱۳۹۶ اقتصاد ایران توسط صاحب‌نظران و متخصصان اقتصادی، به تصویر می‌کشد. نکات کلیدی: ۱- تلقی صاحب‌نظران اقتصادی این است که در سال ۱۳۹۶ با افزایش قیمت نفت (به ۵۴ تا ۵۶ دلار در هر بشکه) درآمدهای نفتی به بیش از ۴۵ میلیارد دلار افزایش می‌یابد. رشد درآمدهای نفتی به افزایش توان مالی دولت و در نتیجه به افزایش اعتبارات عمرانی و بهبود چشم انداز سودآوری بخش مسکن و افزایش روند تشکیل سرمایه در بخش ساختمان منجر خواهد شد که این امر افزایش تقاضا برای صنایع فلزات اساسی و محصولات معدنی را در پی خواهد داشت. به طوری که رشد تشکیل سرمایه ثابت ناخالص، رشد ارزش افزوده بخش صنعت و معدن و رشد اقتصادی به ترتیب ۵٫۷ و ۵ درصد برای سال ۱۳۹۶ پیش‌بینی شده است. افزایش درآمدها و مخارج دولت موجب رونق اقتصادی و بهبود شرایط مالی شرکت‌های بورسی و افزایش شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران به ۸۵۰۰۰ واحد خواهد شد. همچنین در راستای سیاست یکسان سازی نرخ ارز، قیمت دلار بازار آزاد به حدود ۴۰۰۰ تومان افزایش خواهد یافت که این امر در کنار افزایش روندهای قیمت‌های جهانی (به دلیل افزایش قیمت نفت) موجب افزایش نرخ تورم به ۱۱ درصد در سال ۱۳۹۶ خواهد شد. ۲- تلقی صاحب‌نظران اقتصادی از حوزه تجارت خارجی این است که افزایش تقاضای اقتصاد به دلیل افزایش قیمت نفت و تاثیر فزاینده آن بر درآمدهای دولت و افزایش تخصیص اعتبارات عمرانی و از سوی دیگر، افزایش سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و به تبع آن افزایش تقاضای بخش خصوصی و بهبود قدرت خرید خانوارهای ایرانی موجب افزایش واردات به ۵۰ میلیارد دلار خواهد شد. از آنجایی که نزدیک به ۸۵ درصد واردات کشور، واردات ماشین‌آلات و نهاده‌های واسطه‌ای مورد استفاده در بخش‌های مولد است، افزایش واردات این حجم از نهاده‌های واسطه‌ای موجب افزایش سرمایه‌گذاری و تداوم حیات بخش‌های مولد خواهد شد. علاوه بر شرایط داخلی، شرایط اقتصاد بین‌الملل و روند افزایشی قیمت‌های جهانی تحت تاثیر قیمت جهانی نفت، افزایش تقاضای جهانی برای کالاهای واسطه‌ای و روند صعودی نرخ تسعیر ارز موجب افزایش قدرت رقابت‌پذیری کالاهای داخلی و افزایش انگیزه صادرکنندگان و افزایش درآمد ریالی صادرات خواهد شد این امر در کنار افزایش رشد اقتصاد جهانی و افزایش تقاضا برای صنایع پتروشیمی، فلزات اساسی، محصولات معدنی و ... موجب افزایش صادرات غیرنفتی به ۴۵ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۶ خواهد شد. ۳- در بخش دیگر این تحقیق نظر صاحب‌نظران اقتصادی در خصوص «مشکلات عمده اقتصاد کشور»، «تحولاتی که در اقتصاد داخل اتفاق می‌افتد» و «سیاست‌های اقتصادی مورد نیاز اقتصاد کشور» در سال ۱۳۹۶ احصاء شده است (جدول ۱).		
جدول (۱): تلقی صاحب‌نظران اقتصادی از مشکلات، تحولات و سیاست‌های اقتصادی مورد نیاز کشور در سال ۱۳۹۶		
مشکلات عمده اقتصاد کشور	تحولاتی که در اقتصاد داخل اتفاق می‌افتد	سیاست اقتصادی مورد نیاز اقتصاد کشور
نرخ بالای بیکاری بویژه جوانان و فارغ التحصیلان	افزایش درآمدهای نفتی (۱۱)	زمینه سازی برای ایجاد اشتغال (۱۱)
دانشگاهی (۱۵)	افزایش رشد اقتصادی و خروج از رکود (۹)	بهبود فضای کسب و کار جهت جذب سرمایه
ابهام در سرنوشت برجام و رویکرد رئیس جمهور آمریکا (۹)	افزایش سرمایه‌گذاری خارجی و داخلی (۹)	گذاری‌های مولد داخلی و خارجی (۱۰)
بدهی‌های دولت به بانک‌ها، پیمانکاران و صندوق‌ها (۹)	اصلاح نظام ارزی و یکسان سازی نرخ ارز (۷)	یکسان سازی نرخ ارز (۱۰)
چالش‌های نظامی و امنیتی در منطقه (۸)	انجام برخی اصلاحات اقتصادی بویژه در حوزه مالی و بانکی نظیر اصلاح ترازنامه بانک‌ها (۶)	بهبود روابط خارجی با غرب و همسایگان (۹)
فساد اداری و اقتصادی (۷)	تحرك در مخارج عمرانی دولت و پرداخت مطالبات پیمانکاران (۵)	مبارزه جدی با فساد مالی و اداری (۹)
عدم شفافیت در نظام اطلاعاتی اقتصاد کشور (۷)	افزایش مشارکت بخش خصوصی در فعالیت‌های اقتصادی (۴)	به سرانجام رساندن برجام پس از سرکار آمدن ترامپ (۷)
عدم وجود مدیریت استراتژیک واحد برای حل معضلات اقتصاد کشور (۷)	افزایش معاملات مسکن و رشد مثبت سرمایه گذاری در مسکن (۴)	اصلاح ترازنامه بانک‌ها، ساماندهی موسسات اعتباری غیر مجاز و حرکت در جهت کاهش نرخ سود بانکی (۷)
مشکلات ترازنامه‌های شبکه بانکی، کمبود سرمایه بانک‌های دولتی و عدم توانایی در اعطای تسهیلات (۶)		راه اندازی نظام دسترسی به اطلاعات آزاد و تشویق افشاکندگان اطلاعات اقتصادی (۶)